

Forfatter: Brandes, Edvard

Titel: Udrag fra Holberg og hans Scene

Citation: Brandes, Edvard: "Holberg og hans Scene", i Brandes, Edvard: *Holberg og hans Scene*, Gyldendal, 1898, s. 148. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandesed_03-shoot-idm140324075510512/facsimile.pdf (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Holberg og hans Scene

Roller derimod, hvor hans Fantasi kunde bevæge sig frit inden for den overleverede Form, er Kunstværker af høj Rang, ja saa god Skuespilkunst, som vor Scene overhovedet i en Aarrække har opvist.

Den første Klasse omfatter Jacob i *Erasmus Montanus*, Henrik'erne i *Maskarade*, *Henrik og Pernille*, *Det lykkelige Skibbrud*, *Pernilles korte Frokosten* og *Den politiske Kandestøber*, Troels i *Barselstuen*, Arv i *Henrik og Pernille*.

Alle disse Roller har Poulsen indstuderet eller spillet inden 1873, altsaa inden Phisters Afgang fra Teatret. Naturligvis skal det forstaas med Forbehold, naar disse Roller kaldes mislykkede for Olaf Poulsen. De maatte vel betegnes som lykkede for enhver anden end ham. Han har vakt det store Publikums Beundring og mange Gange moret baade grove og fine Folk, for Eksempel som Kandestøberdrengen ved sin udmærkede Oplæsning i sidste Akt, og alle disse Fremstillinger præges af det overordentlige Talent, hvormed Poulsen studerer Holberg efter Phistersk Mønster og udarbejder den enkelte Replik i de rigeste Afskygninger. Derimod spørger han mindre om Figurens samlede Karakteristik. Tag saaledes Henrik i *Maskarade!* Hvor ypperligt end Phisters forslagne Lakaj agerede sin Komædie, hvor mæsterligt hver Replik var gennemtænkt, saa fik han dog aldrig nogen soid Følelse i Henriks Klage over Tjenerens fortrykte

Stilling: »Vi fødes udi Armod« o. s. v. Og Poulsen spiller derfor Rollen uden Stærkbetoning af denne den menneskeligste Replik hos Henrik. Der kommer ingen Baggrund for Vittighederne, ingen Sjæl i den hele Figur, og Henrik bliver hul, udvortes, maskcagtig. Ligesom Poulsen ikke har kunnet frigøre sig for den Phisterske Indflydelse her, saaledes fandt han overhovedet ikke Mod til at komme udenfor den Lakaj-Henrik og Scapin-Henrik, der af Phister var tænkt alene som Intrigant. Poulsen kunde anlagt sit Spil bredere og voldsommere, især da han havde sin Nød med det rent forstandskloge Vid og med Elegancen. Men han blev inden for de afstukne Grænser. Derfor fornedes Henrik i *Henrik og Pernille* alt for artig og balletagtig, og baade Jacob i *Erasmus Montanus* og Arv i *Jean de France* boltrede sig ikke med oprindelig Bondskhed. Man kan maale Phisters Indflydelse gennem Henrik i *Pernilles korte Frokenstand*. Phister var morsom i Henriks Forklædning som den katolske Pater; han havde let ved at forvende sin Røst, og han skabte uden Maske en pudsig og salvelsesfuld Munk; Poulsen vovede end ikke at tage Figuren op til selvstændig Behandling, forsøgte kun en Kopi af det store Forbillede, og da Poulsen ingenlunde besidder Phisters fantasirige Forvandlingstalent, gled Figuren ham ud af Hænderne.